BILTEN ENFÒMASYON SOU VAKSEN

Vaksen Zoster (Zona) Aktif: *Sa Ou Dwe Konnen*

Many Vaccine Information Statements are available in Haitian Creole and other languages. See www.immunize.org/vis

Anpil Bilten ki genyen Enfòmasyon sou Vaksen disponib nan lang Haitian Creole ak nan lòt lang. Gade nan www.immunize.org/vis

1 Poukisa moun dwe vaksinen?

Vaksen zoster (zona) aktif a kapab anpeche zona.

Zona (yo konn rele tou èrpès zoster, oswa zoster sèlman) se yon lagratèl ki fè mal, anjeneral avèk zanpoud. Anplis lagratèl la, zona kapab lakòz lafyèv, maltèt, frison oubyen estomak deranje. Raman, zona kapab pwovoke nemoni, pwoblèm pou tande, avèg, enflamasyon nan sèvo (ansefalit), oswa lanmò.

Konplikasyon ki rive pou souvan akòz zona se doulè alontèm nan nè ki rele nevralji pòs-èrpetik (PHN). PHN konn parèt nan kote gratèl zona a te ye, menmsi gratèl la ale. Li kapab dire pandan plizyè mwa oswa ane apre gratèl la ale. Doulè akòz PHN la ka grav ak envalidan.

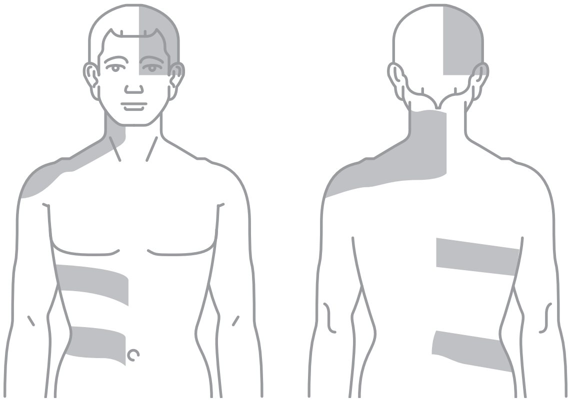

Anviwon 10 a 18% moun ki gen zona pral genyen PHN. Risk pou gen PHN ogmante plis yon moun gen laj. Yon adilt ki grandèt ki gen zona gen plis chans pou li gen PHN epi pou li gen doulè ki dire plis tan epi ki pi fò pase yon moun ki jenn ki gen zona.

Se viris zoster varisèl la ki bay zona, menm viris la ki bay varisèl/varyòl. Aprè ou gen varisèl, viris la rete nan kò w epi li kapab ba w zona pi devan. Zona pa simaye soti yon moun antre nan yon lòt moun, men viris la ki lakòz zona kapab gaye epi bay varisèl yon moun ki poko janm gen varisèl oswa ki pa t janm pran vaksen kont varisèl la.

2 Vaksen zona aktif

Vaksen zona aktif la kapab ba w pwoteksyon kont zona ak kont PHN.

Yon lòt tip vaksen kont zona, ki rele vaksen rekonbinan kont zona, se vaksen ki prefere a pou prevansyon zona. Sepandan, vaksen zona aktif la gendwa itilize nan sèten sikonstans (pa egzanp, si yon moun fè alèji ak vaksen rekonbinan kont zona a oswa si li pito vaksen zona aktif la oubyen si vaksen rekonbinan kont zona a pa disponib).

Adilt yo ki gen 60tan oswa plis ki pran vaksen zona aktif la ta dwe resevwa 1 dòz, yo bay nan yon enjeksyon.

Yo gendwa bay vaksen kont zona a anmenmtan ak lòt vaksen yo.

3 Pale ak pwofesyonèl swen sante ou provider

Di founisè vaksen w lan si moun k ap pran vaksen an:

- Te fè yon **reyaksyon alèjik aprè yon premye dòz vaksen zona aktif oswa vaksen kont varisèl la**, oubyen si li te fè nenpòt alèji grav oswa mòtèl.
- Gen **yon sistèm iminitè ki afebli**.
- **Ansent oswa li panse li ta ka ansent**.
- Li **gen kounye a yon kriz zona**.

Nan sèten ka, founisèswen sante w lan gendwa deside pou repòte nan yon lòt dat vaksen kont zona a pandan yon lòt vizit pi devan.

Moun ki gen maladi ki lejè, tankou lagrip, gendwa pran vaksen an. Moun ki malad ase oswa grav ta dwe tann jiskaske yo refè anvan pou yo ran vaksen rekonbinan kont zona a.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

Founisè swen sante w lan kapab ba w plis enfòmasyon.

4 Risk yon reyaksyon ak vaksen an

- Woujè, fè mal, anfle oswa ap grate kote yo fè enjeksyon an ak maltèt gendwa rive aprè vaksen zona aktif la.

Raman, vaksen zona a kapab lakòz lagratèl oswa zona.

Moun pafwa santi yo fèb aprè pwosedi medikal, ki gen ladann vaksen tou. Di founisè w lan si ou santi tèt ou ap vire oswa si gen chanjman nan vizyon ou oubyen boudònman nan zòrèy ou.

Menmjan ak nenpòt medikaman, gen yon chans tou piti pou yon vaksen koze yon reyaksyon alèiik grav, lòt chòk grav oubyen lanmò.

5 E si gen yon pwoblèm grav?

Yon reyaksyon alèjik gendwa rive aprè moun ki vaksinen an kite klinik la. Si ou wè siy yon reyaksyon alèjik grav (irtikè, figi ak gòj anfle, difikilte pou respire, kè a ap bat vit, tèt ki vire oswa feblès), rele **9-1-1** epi mennen moun lan lopital ki pi pre a.

Si gen lòt siy ki ba w preyokipasyon, rele founisè swen sante w lan.

Yo dwe rapòte reyaksyon yo nan Sistèm pou Rapòte Reyaksyon Negatif Vaksen (VAERS, Vaccine Adverse Event Reporting System). Anjeneral, pwofesyonèl swen sante ou ap fè rapò sa a oswa ou kapab fè li pou kont ou. Vizite sitwèb VAERS la nan **www.vaers.hhs.gov** oswa rele nan **1-800-822-7967**. VAERS *la se sèlman pou deklare reyaksyon yo sèlman epi estaf* VAERS *pa bay konsèy medikal.*

6 Kijan mwen kapab aprann plis?

- Mande pwofesyonèl swen sante ou.
- Rele depatman sante zòn ou oswa depatman sante Eta a.
- Kontakte Sant pou Kontwòl ak Prevansyon (CDC, Centers for Disease Control and Prevention):
  - Rele nan **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** oswa
  - Ale sou sitwèb CDC nan **www.cdc.gov/vaccines**

Translation provided by Massachusetts Dept. of Public Health, Immunization Program